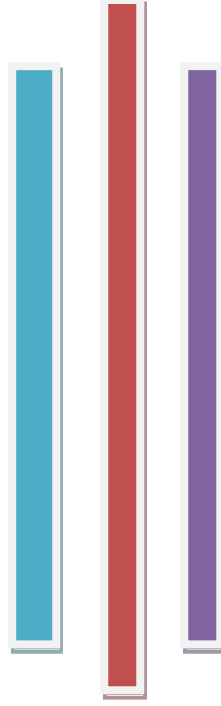

वार्षिक प्रतिवेदन 2079/080

बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

जिल्ला अस्पताल रामेछाप
रामेछाप-08, रामेछाप, नेपाल

बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

जिल्ला अस्पताल रामेछाप

मिति:2080/07/20

शुभकामना सन्देश

जिल्ला अस्पताल रामेछापले वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तकका रूपमा प्रकाशन गर्न लागेकोमा म लगायत अस्पताल व्यवस्थापन परिवार अत्यन्तै हर्षित भएको छ। अस्पतालका सम्पूर्ण गतिविधि तथा सेवा सुविधा र सहूलियतका सन्दर्भमा यो वार्षिक प्रतिवेदन कोशेढुङ्गा सावित हुने हामीले विश्वास लिएका छौं।

अस्पतालले प्रदान गर्ने कतिपय सुविधाहरूको बारेमा लक्षित वर्ग पूर्ण रूपमा सुसूचित हुन नसकिरहेको वर्तमान परिप्रेक्षमा यो प्रतिवेदन प्रकाशन गरिदा लक्षित वर्गले सूचनाको हकको सुरक्षा प्रत्याभूति गर्ने छ भने अस्पतालको पारदर्शिता प्रति उठ्न सक्ने प्रश्नचिन्हमा पुर्णविराम लाग्नेछ। सामुदायिक अस्पतालका सेवाग्राही भनेका खासगरी सिमान्तकृत वर्गका मानिसहरू नै हुन्। उनीहरूलाई छिटो छरितो तथा सरल र सहज सेवा उपलब्ध गराउने यस अस्पतालको लक्ष्य एवं उद्देश्य अनुरूप प्रकाशन गर्न लागिएको वार्षिक प्रतिवेदन अवश्य पनि उपलब्धीमुलक हुनेछ भन्ने कुरामा म पूर्ण रूपमा विश्वस्त छु।

राज्यले नागरिकका लागि उपलब्ध गराउने निशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रक्रियागत रूपमा कतिपय आवश्यकता कानूनी जटिलता र अडचनका कारण जुन रूपमा सहज र सरल हुनुपर्ने हो त्यो हुन सकि रहेको देखिदैन। कानूनी जटिलताका कारण राज्यले निःशुल्क भनी तोकिएका सेवा सुविधाहरू सम्म पनि नागरिकको सहज पहुँच पुग्न नसक्नु अत्यन्तै दुखद कुरा हो। नियमक निकायका अधिकारी कानूनी जटिलता तर्फ सचेत हुनुपर्ने हुन्छ। अन्यथा कारवाहीको भागीदारी बनाइनु पर्ने बाध्यता रहन सक्छ। बाध्यतात्मक परिस्थिति र कानूनी जटिलता बीच जिम्मेवार अधिकारी चुनौतिहरूको सामना गर्नुपर्ने अवस्थाको सृजना हुनु स्वभाविक पनि हो। राज्यले आफ्ना नागरिकलाई सरल र सहज सेवा उपलब्ध गराउनका लागि कानूनी जटिलतालाई हटाउन प्रयत्न गर्ने पर्छ।

मानिसको जीवन मरणको सवालसँग सम्बन्ध गाँसिएको औषधी तथा सम्बन्धित वस्तु खरिद र दुवानी प्रक्रिया ढुंगा, गिटी, बालुवा, रोडा, ईटा खरिद प्रक्रिया जस्तो समान नियमबाट निर्धारण गरिनु अवश्य पनि युक्ति संगत मानिदैन। अन्तमा वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशनका लागि नेतृत्वदाभी महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नु भएको कार्यालय प्रमुख डा.केशव श्रेष्ठ, मेडिकल रेकर्डर सुपरभाईजर श्री ध्रुव खड्का, अस्पतालका विभागीय प्रमुख तथा कर्मचारी मित्रहरू धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ। वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशनमा योगदान पुर्याउनु हुने सबैप्रति आभार एवं कृतज्ञता प्रकट गर्दछु।

बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

.....
श्री यम कुमार पाख्रिन
अस्प
मिति:2080/07/20

जिल्ला अस्पताल रामेछाप

मन्तव्य

जिल्ला अस्पताल रामेछापको आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक कार्यक्रमहरू समयमै सम्पन्न गरि पद्धतीलाई हामीले आत्मसाथ गरी मूल्यांकनको पाटोलाई अगाडी बढाएका छौं। यसै सन्दर्भमा अस्पतालमा

आ.व.२०७९/०८० मा प्रवाह गरेको सेवा तथा सम्पादन गरेको कार्यको एकिकृत सुचना प्रवाहको माध्यमका रूपमा पहिलो पटक अस्पतालको वार्षिक प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न पाउदा निकै खुशी लागेको छ।

यस प्रतिवेदनले विशेषतः अस्पतालबाट प्रवाह गरिएका सेवा सुविधालाई तथ्यांकीया ढाँचामा गत तथा विगतका आ.व. संग तुलनात्मक ढंगले प्रस्तुत गरेको छ। अस्पतालबाट प्रवाह गरिएका सेवा सुविधाका अलावा आ.व. २०७९/०८० मा अस्पतालले सम्पादन गरेका क्रियाकलापहरू र सो बाट प्राप्त उपलब्धीहरू सहित वित्तीय व्यवस्थापनको पाटोलाई समेत समेटेर अस्पतालबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक सरोकारित सेवाका विषयमा नागरिकको चासोलाई समेत सम्बोधन गरी पारदर्शिता प्रवर्द्धन गर्ने कोसिश गरेको छ। यसका साथै सवल स्वास्थ्य प्रणालीको विकास र विस्तार गर्दै जनस्तरमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य सहित अघि बढिरहेको यो अस्पतालमा अस्पताल सुदृढ गराउने विविध प्रयास भइरहेका छन् यद्यपि विगतदेखिनै अव्यवस्थित अस्पताललाई सुधारको अग्रगतिमा ल्याउन समेत निकै समस्या र चुनौतीहरूको सामना गर्नुपरेको अवस्था छ। दिनानुदिन बढ्दै गईरहेको विरामीको चाप र सो बिरामीहरूलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न अपुग जनशक्ति तथा सेवा प्रवाहका लागि अपर्याप्त भौतिक संरचना नै हाल यस अस्पतालका प्रमुख समस्या रहेका छन् तथा सो को व्यवस्थापन नै हाल अस्पतालको मुख्य चुनौतीका रूपमा तेर्सिएको छ। अस्पताल सुधारको निरन्तर प्रयासमा रहेको हामीलाई हरदम साथ र सहयोग प्रदान गर्नुभएका स्वास्थ्य मन्त्रालय बागमति प्रदेशको टिम, स्वास्थ्य निर्देशनालय बागमति प्रदेशको निरन्तर अनुगमन सुपरीवेक्षण मुल्याकन मार्गदर्शन तथा सहयोगका लागि विशेष आभार व्यक्त गर्दछु। अस्पताललाई सुधारको अग्रचरणमा पुर्याउन अहोरात्र निःस्वार्थ खट्ने अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री यम कुमार पाख्रीन ज्यू, अस्पताल व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू नागरिक समाजका अगुवाहरू लगायत अस्पतालका गतिविधिलाई नागरिक केन्द्रित तुल्याउन तत्पर रहनुहुने समूह लाई समेत आभार व्यक्त गर्दछु। अस्पतालको सेवा सुविधालाई थप गुणस्तरीय र पहुँचयोग्य बनाउन सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। अस्पतालबाट प्रवाह गरिने सेवा सुविधा सम्बन्धमा आमनागरिकको सुसूचित हुने हकलाई सुनिश्चित गर्न यो प्रतिवेदन तयार गर्न हरपल निरन्तर खटिनुहुने मेडिकल रेकर्डर सुपरभाईजर श्री धुब खड्कालाई विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यसैगरी आफ्नो जिम्मेवारीलाई कुशलतापूर्वक कर्तव्यनिष्ठ भई पुरा गर्नुहुने यस अस्पतालमा कार्यरत लेखा, प्रशासन लगायत अस्पतालका सम्पूर्ण शाखाका शाखा प्रमुख तथा अन्य सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई पनि हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

डा.केशव श्रेष्ठ
निमित्त मेडिकल सुपरीटेण्डेन्ट

बिषयवस्तुहरू

पृष्ठ नं.

१.पृष्ठभूमी तथा परिचय

१.१ रामेछाप जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

1

१.२ रामेछाप अस्पताल, रामेछाप

1

१.३ संगठनात्मक संरचना

2-5

5-6

२.अस्पतालबाट प्रदान गरिने मुख्य सेवाहरूको विवरण

२.१ उपचारात्मक तथा निदानात्मक सेवा

२.१.१ आकस्मिक सेवा

9

२.१.२ अन्तरंग सेवा

9-12

२.१.३. बहिरंग सेवा

12-14

२.१.४ निदानात्मक सेवा

14-17

२.२ प्रवर्द्धनात्मक तथा प्रतिकारात्मक स्वास्थ्य सेवा

२.२.१ गर्भवति जाच सेवा

17-18

२.२.२ परिवार नियोजन सेवा

18-19

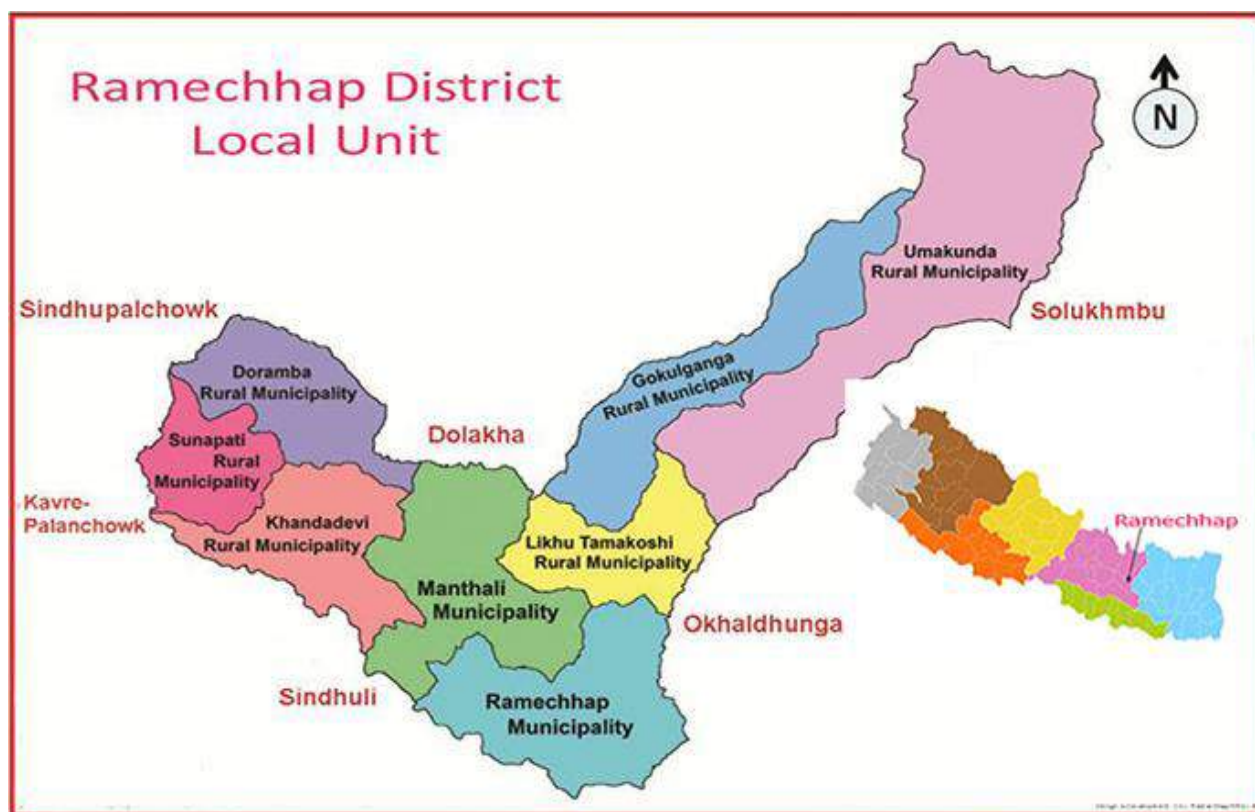
२.२.३ खोप तथा पोषण सेवा	19-20	
२.३. २४ सै घण्टा फार्मसी तथा सोधपुछ काउन्टर सेवा	20	
२.४. हेमोडायलाइसिस सेवा	20-21	
२.५ Medico legal सेवा		21
2.6 OCMC सेवा		21-22
२.7 सामाजिक सेवा एकाई अन्तर्गत निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा	22-24	
२.8 स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम		24
2.9 मातृ प्रतिक्षा गृह		24
2.10 मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य कार्यक्रम		25
२.11 रिफिलिड-अक्सिजन सेवा	25	
2.12 Blood Bank Service	25	
२.१३ Hospital Canteen	25	
३. अस्पतालको वित्तिय व्यवस्थापन	26-27	
4.अस्पतालबाट प्रवाहित अन्य विविध कार्यक्रम तथा सेवाहरु		
4.1 इवार्स (Early Warning and Reporting System)	27	
4.2 MPDSR कार्यक्रम	28	
4.3 नियमित CME (Continue Medical Education) कार्यक्रमसंचालन	28	
4.4 मासिक HMIS Data Verification र समीक्षा कार्यक्रम सञ्चालन		28-29
4.5 महामारी नियन्त्रणको लागि Rapid Response Team		29
5.6 मानसिक स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम		29
4.7 Continuous Professional Development (CPD)		29
4.8 भौतिक पुर्वाधार मर्मत सम्भार		30
5.अस्पतालको वर्तमान अवस्था विश्लेषण तथा भावी कार्यदिशा		30-32
५.१ अस्पतालका सवल पक्षहरु		
५.२ अस्पतालका प्रमुख समस्याहरु		
५.३ अस्पतालका प्रमुख चुनौतीहरु		
5.4 अस्पतालका वर्तमान अवसरहरु		
५.५ अस्पतालको भावी कार्ययोजना		
6.अस्पतालका केही तस्बिरहरु		

1. पृष्ठभूमि तथा परिचय

1.1 रामेछाप जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

रामेछाप जिल्ला प्रदेश नं. ३ मा अवस्थित एक पहाडी जिल्ला हो। यस जिल्लाको प्रदेश राजधानी हेटौडा हो भने रामेछाप प्रदेश नं ३ को .१३ वटा जिल्ला मध्ये एक हो। यस जिल्लाको भौगोलिक विस्तार २७ डिग्री २८' उत्तरी अक्षांशदेखि २७ डिग्री ५०' उत्तरसम्म र ८५ डिग्री ५०' पूर्वी देशान्तरदेखि ८६ डिग्री ३५' पूर्वसम्म छ। मध्य महाभारत पर्वत श्रृङ्खलादेखि उच्च हिमाली श्रृङ्खलासम्म विस्तारित रामेछाप जिल्लाको भूबनोट समुद्री सतहदेखि ४२६ मिटरको उचाईदेखि ६-,९५८ मिटरको नुम्बुर हिमचुलीसम्म फैलिएकोछ। यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १,५४६ वर्ग कि२०७८ सालको .स.रहेको छ भने वि .मि. जनगणना अनुसार यस जिल्लाको जनसङ्ख्या १,७०,३०२ रहेको छ । यसको पुर्वमा ओखलढुङ्गा र सोलुखुम्बु, पश्चिममा काभ्रेपलाञ्चोक र सिन्धुपाल्चोक, उत्तरमा दोलखा र दक्षिणमा सिन्धुली जिल्ला रहेका छन । यस जिल्लामा बसोवास गर्ने प्रमुख जातजातिहरू तामाङ,नेवार,क्षेत्री,बाहुन आदि हुन ।

राजधानीले छोएको काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला चिनसँग सिमाना जोडिएको दोलखा र ओखलढुङ्गा जिल्ला र तराईले छोएको सिन्धुली जिल्लाको विचको १५४६ वर्ग किको यो जिल्ला पर्याप्त स्रोत र साधन भएर .मि. पनि उपेक्षित अवस्थामै छ । रामेछापलाई तीनलालको जिल्ला भनेर पनि चिनिने गरिन्छ ।

1.2 जिल्ला अस्पताल रामेछाप

क. परिचय

वागमति प्रदेश रामेछाप जिल्ला, रामेछाप न.पा-08, रामेछाप बजारमा अवस्थित जिल्ला अस्पताल रामेछाप वागमति प्रदेश सरकार, स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय अन्तर्गतको एक स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्था हो। यो अस्पताल स्वास्थ्य चौकीहरुको रेफरल अस्पतालको रुपमा पनि रहेको छ । 54-3-14 रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको जिल्ला अस्पताल रामेछापले स्थानीय समुदायका सेवाग्राहीहरुलाई न्यून शुल्कमा सर्वसुलभ एवम् गुणस्तरीय उपचारात्मक प्रतिकरात्मक र प्रबर्द्धनात्मक सेवा प्रदान गर्दै आईरहेको छ । यस अस्पतालले प्रतिकारात्मक उपलब्धता नियमित नभएता पनि गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका कारण जिल्लाको प्रमुख तथा जिम्मेवार स्वास्थ्य संस्थाको रुपमा जिल्लाभरका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाको प्रेषण केन्द्रको रुपमा समेत कार्य गर्दछ।

ख. जिल्ला अस्पताल रामेछापको विकासक्रम

रामेछाप जिल्लामा बि.सं 2020 सालमा रामेछाप हेल्थ सेन्टरको रुपमा स्थापना भएको थियो। बि.सं 2050 सालमा जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय रामेछाप अन्तर्गत रहने गरी 15 शैयाको जिल्ला अस्पताल रामेछाप स्वीकृती प्राप्त भए पनि जनशक्ति तथा भौतिक संरचनाको अभावको कारणले १५ बेड सहित अन्तरङ्ग विभाग स्थापना खडा गरी जिल्ला अस्पताल रामेछापमा रूपान्तरण भई प्रसुती सेवा समेत आरम्भ भएको हो। आ.व. 2075/76 देखी संघिय संरचना अनुसार प्रदेश अन्तर्गतको अस्पतालको रुपमा रहेको छ। अस्पताल विकास समितिले 15 शैया थप गरी आफ्नै श्रोत साधनमा सन्चालन गर्ने गरी 30 बेड स्वीकृत गरि नियमित रूपमा सञ्चालनमा रहेको छ। हाल वागमती प्रदेश सरकार अन्तर्गत जिल्ला

अस्पताल रामेछापको रुपमा रहि डायलाइसिस सेवा नवजात शिशु उपचार सेवा, PICU, General Ward वार्ड, सामाजिक सेवा इकाई जस्ता सेवा थप गरि सञ्चालनमा छ ।

ग. जिल्ला अस्पताल रामेछापको प्राथमिकता तथा लक्ष्यहरूः

दीर्घकालिन सोच: स्वास्थ्य उत्पादनशिल, जिम्मेवार र सुखी नागरिक सेवा निर्माणमा सघाउ पुऱ्याउनका लागि अस्पताललाई ५० शैयामा स्तरोन्नती गर्ने ।

लक्ष्य : सवल स्वास्थ्य प्रणालीको विकास र विस्तार गर्दै जनस्तरमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।

उद्देश्यहरू :

- उपलब्ध स्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी स्वास्थ्य सेवाहरूको विकास र विस्तार गर्ने।
- सर्वसुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि यस अस्पतालको उत्तरदायित्व र प्रभावकारीता
- अभिवृद्धि गर्दै स्वास्थ्य क्षेत्रलाई जनउपयोगी तथा सेवामुलक क्षेत्रको रुपमा क्रमशः रुपान्तरण गर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवामा पहुँच तथा उपभोग बढाई सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीलाई थप जिम्मेवार बनाउदै स्वास्थ्य जीवनशैली प्रबर्द्धन गर्ने ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरी स्वास्थ्य क्षेत्रमा सरकारले लिएका अठोट एवं दिगो विकासका लक्ष्य प्राप्त गर्न सरकारलाई सघाउ पुऱ्याउने ।

प्राथमिकताका आधारहरू :

१. लक्षित वर्ग सहायता कार्यक्रमहरू
२. अस्पतालका सेवा व्यवस्थापन गर्ने
३. प्राविधिक तथा अप्राविधिक जनशक्तिको विकास विस्तारगर्ने
४. भौतिक निर्माण सुधार गर्ने
५. जनआकांक्षा अनुरूप सेवा प्रवाहमा गर्न
६. सरसफाई व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिने
७. सुरक्षा व्यवस्थापन गर्ने
८. अस्पतालको स्वास्थ्य अभियानमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने आदि।

घ. मुलभुत मान्यता

- इमान्दारीता
- जवाफदेहिता / उत्तरदायी
- विरामीप्रति नरम र शिष्ट व्यवहार, सम्मान, सेवाभाव
- पारदर्शिता
- समुह कार्य

ड. अस्पतालको भौतिक पूर्वाधार

अन्तरंग तर्फः

General Ward	Maternity Ward	Operation Theatre
Matron Room, Nursing Room	ANC Room	Preoperative Room
SNCU, Male Ward, Female Ward	Safe Abortion Counseling and service Room	Major OT
CSSD	Labour Room	Anaesthesia and Counseling Room
House Keeping Room	Post Natal Ward	Post operative Ward
Nursing changing Room		
Store Room		

बहिरंग सेवा तर्फ

- सोधपुछ तथा काउन्टर
- General OPD
- Eye OPD
- Dental OPD
- एक्सरे, प्रयोगशाला, एआरटि, क्षयरोग उपचार कक्ष, गर्भवती परीक्षण कक्ष खोप शाखा
- Dressing Room
- USG room
- ECG Room OCMC Unit
- Hemodialysis Unit
- Health Insurance and social service unit
- Pharmacy & Billing Counter.

ईमरजेन्सीतर्फ

- इमर्जेन्सी कक्ष

प्रशासन तर्फ

- प्रशासन कोठा संख्या -5 (अध्यक्ष, मे.सु. लेखा, रेकर्डस्, प्रशासन)
- स्वास्थ्य बीमा रकम दावी कक्ष

- स्टोर फाट

ममर्त तथा सम्मार

- वायोमेडिकल ल्याब शाखा

ब्लड बैंक कक्ष

मर्चरी च्याम्बर सहितको पोष्टमार्टम भवन

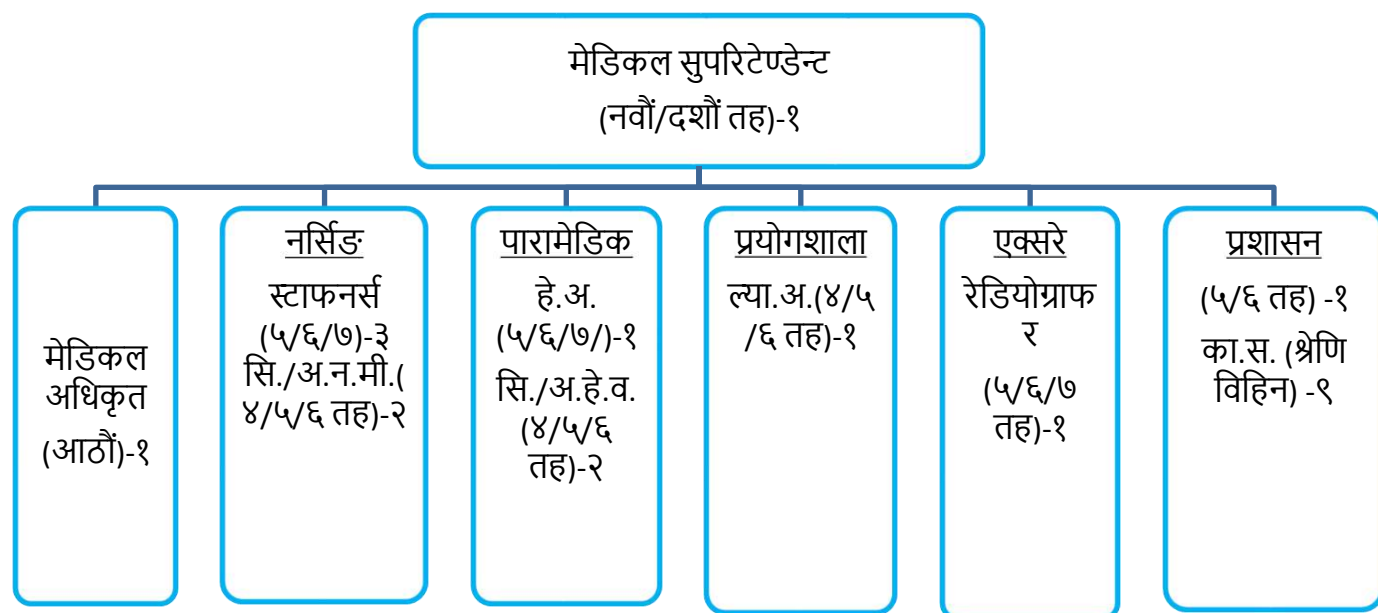
आवासीय स्थिति

- चिकित्सक क्वाटर - 2
- कर्मचारी क्वाटर संख्या - 5
- अन्य क्वाटर संख्या -3

1.3 संगठनात्मक संरचना

मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट

(नवौं/ दशौ तह) अस्पताल प्रमुख रहने अस्पतालमा जम्मा २२ स्थायी कर्मचारीहरुको स्वीकृत दरबन्दी रहेको छ, जसमा हाल उपलब्ध स्थायी कर्मचारी १८ जना छन भने दरबन्दी अनुसार मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट पद रिक्त रहेकाले हाल अस्पतालमा कार्यरत स्थायी डा.गगन अधिकारी ज्यूले अस्पताल प्रमुखको रूपमा सम्पूर्ण जिम्मेवारी बहन गरिरहनुभएको छ । अस्पतालको दरबन्दी तेरिज यस प्रकार रहेको छ ।

➤ बर्तमान स्थिति:

जिल्ला अस्पताल रामेछापको स्वीकृत कर्मचारी दरबन्दी संरचना

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	स्वीकृत अस्थायी दरबन्दी विवरण			कैफियत
			स्वीकृत	पदपुर्ती	रिक्त	
1	मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	नवौं/दशौं	1	1	0	नि.मे.सु.
2	मेडिकल अधिकृत	आठौं	1	1	0	
3	स्टाफ नर्स	पाचौं/छैठौं/सातौं	3	3	0	2जना काजमा कार्यरत
4	सि./अ.न.मी.	चौथौं/पाचौं/छैठौं	2	2	0	
5	हे.अ.	पाचौं/छैठौं/सातौं	1	1	0	
6	सि.अ.हे.व.	चौथौं/पाचौं/छैठौं	2	2	0	
7	ल्या.अ.	चौथौं/पाचौं/छैठौं	1	1	0	
8	रेडियोग्राफर	पाचौं/छैठौं/सातौं	1	1	0	
9	प्रशासन	पाचौं/छैठौं	1	0	1	
10	का.स.	श्रेणी विहिन	9	9	0	4 जना करारमा कार्यरत
जम्मा			22	21	1	

प्रदेश अस्थायी दरबन्दी तर्फ

क्र.सं.	पद	श्रेणी/तह	स्वीकृत अस्थायी दरबन्दी विवरण			कैफियत
			स्वीकृत	पदपुर्ती	रिक्त	
1	फिजिसियन	नवौ	1	0	1	
2	गाईनेकोलोजिष्ट	नवौ	1	0	1	
3	जनरल सर्जन	नवौ	1	0	1	
4	पेडियाट्रीसियन	नवौ	1	0	1	
5	अर्थोपेडिक सर्जन	नवौ	1	0	1	
6	मेडिकल अधिकृत	आठौं	4	2	2	
7	नर्सिङ अधिकृत	सातौं	1	1	0	
8	डेन्टल सर्जन	सातौं	1	0	1	
9	मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजिष्ट	सातौं	1	1	0	
10	एनेस्थेसिया	पाचौं	1	1	0	
11	फार्मिसि सहायक	पाचौं	1	1	0	
12	बायोमेडिकल टेक्निसियन	पाचौं	1	1	0	

13	ल्याब टेक्निसियन	पाचौं	2	2	0
14	हेल्थ असिस्टेन्ट	पाचौं	3	3	0
15	रेडियोग्राफर	पाचौं	2	1	1
16	मे.रे.सु.	पाचौं	1	1	0
17	स्टाफ नर्स	पाचौं	8	7	1
18	डेन्टल हाईजिनिष्ट	चौथो	1	1	0
19	स.कम्प्युटर अपरेटर	चौथो	1	0	1
20	ह.स.च.	श्रेणी विहिन	1	1	0
21	स्वीपर	श्रेणी विहिन	3	3	0
कुल संख्या			37	26	11

छात्रवृत्ति करारमा कार्यरत कर्मचारीहरु

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	पदपुर्ती	कैफियत
1	MDGP	नवौं	1	
2	मेडिकल अधिकृत	आठौं	4	
3	डेन्टल सर्जन	आठौं	2	
कुल संख्या			7	

कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरु

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	पदपुर्ती	कैफियत
1	स्टाफ नर्स	पाचौं	3	CEONC and OCMC Program
2	अ.न.मी.	चौथो	1	बिमा सुदृढीकरण कार्यक्रम
3	का.स.	श्रेणी विहिन	2	CEONC Program
कुल संख्या			6	

नगरपालिका अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरु

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	पदपुर्ती	कैफियत
1	नेत्र सहायक	पाचौं	1	

2	हे.अ.	पाचौँ	1	
3	अ.न.मी	चौथौँ	1	
कुल संख्या			3	
अस्पताल विकाश समिति अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरु				
क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	पदपुर्ती	कैफियत
1	सा.प्र.	चौथो	1	
2	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन	1	
कुल संख्या			2	

हाल जम्मा कार्यरत कर्मचारी ६५ जना रहेका छन्।

2.अस्पतालबाट प्रदान गरिने मुख्य सेवाहरुको बिबरण

२.१ उपचारात्मक तथा निदानात्मक सेवा

1	२४ सै घण्टा आकस्मिक सेवा (with ARV and Titanus Vaccine)
2	अन्तरंग सेवा (जनरल वार्ड सेवा, सुरक्षित प्रसुती तथा सुरक्षित गर्भपतन सेवा, SNCU, शल्यक्रिया सेवा)
3	बहिरंग सेवा (जनरल ओ.पि.डि., आँखा ओ.पि.डि., दन्त ओपिडि, क्षयरोग र एचआइभि उपचार सेवा)
4	निदानात्मक सेवा (एक्स-रे, ई.सि.जि., भिडियो एक्स रे, प्रयोगशाला सेवा), VIA Screening)

२.२ प्रबर्द्धनात्मक तथा प्रतिकारात्मक सेवा

1	गर्भवती जांच सेवा
2	परिवार नियोजन सेवा
3	खोप सेवा

२.३ २४ सै घण्टा फार्मसी तथा सोधपुछ काउन्टर सेवा

२.४ हेमोडायलाइसिस सेवा

२.५ मेडिको लिगल तथा एकद्वार संकट व्यवस्थापन सेवा

२.६ सामाजिक सेवा एकाई कार्यक्रम

२.७ स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम

२.८ रिफिलिड अक्सिजन सेवा

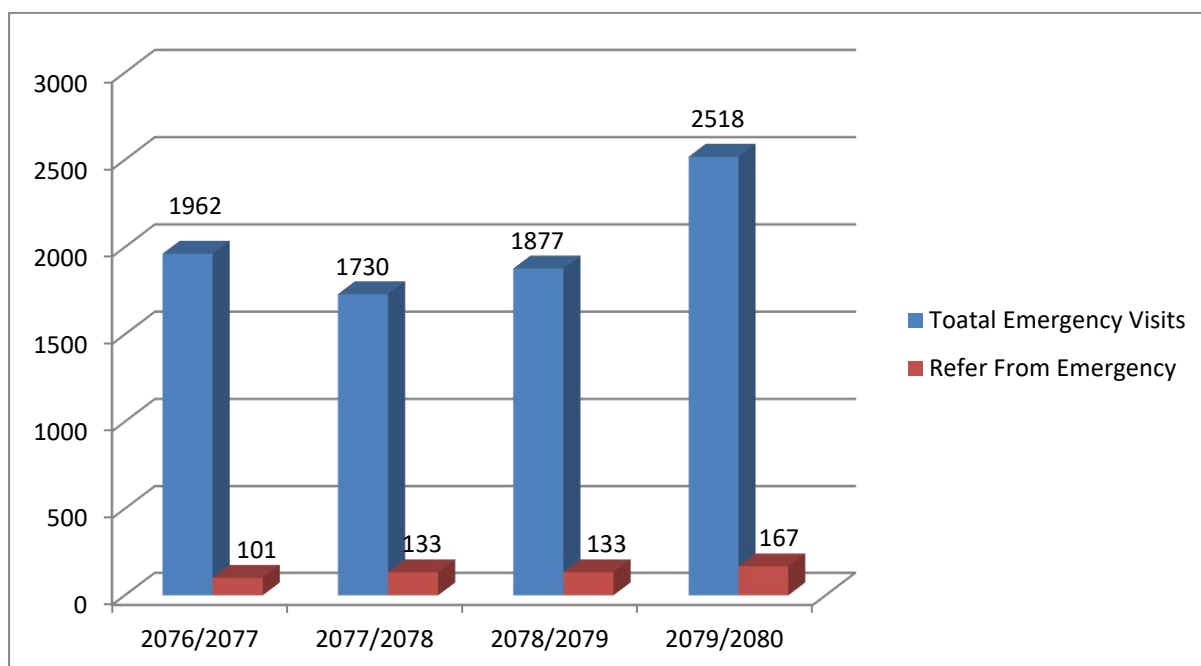
2.9 Blood Bank Service

२.१० Hospital Canteen

२.१ उपचारात्मक तथा निदानात्मक सेवा

२.१.१ आकस्मिक सेवा

अस्पतालबाट प्रदान गरिने यो सेवामा हरेक दिन तिन सिफ्ट ड्यूटि अनुसार खटाइएका स्वास्थ्यकर्मी तथा अन ड्यूटीमा रहेका मेडिकल अधिकृत र विशेषज्ञ चिकित्सकहरुले प्रत्येक दिन चौबिस घण्टा सेवा प्रदान गर्ने गर्दछन। यो सेवा प्रवाहको लागी जिल्ला अस्पताल रामेछापले 5 वटा बेडको व्यवस्था गरेको छ । यो सेवा लिनका लागी अस्पताल व्यवस्थापन समितिले प्रतिव्यक्ति रु ५० सेवा शुल्क निर्धारण गरेको छ तर नेपाल सरकारले निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा पाउने भनि तोकिएका लक्षित वर्गहरुलाई यो सेवा निःशुल्क प्रदान गर्ने गरिन्छ। इमेजेन्सी शाखाबाट प्रदा गरिएको सेवा यस प्रकार प्रस्तुत गरिएको छ

२.१.२ अन्तरंग सेवा

क) General Inpatient ward

जिल्ला अस्पताल रामेछाप बाट प्रदान गरिने सेवाहरुमध्ये यो सेवा पनि पर्दछ जस अन्तर्गत जम्मा 25 वटा बेडको व्यवस्था गरि निशुल्क रूपमा यो सेवा सञ्चालन गरिएको छ । यो सेवा प्रदान गर्नका लागी हरेक दिन तिन सिफ्टमा नर्सिङ स्टाफलाई खटाईएको हुन्छ साथै अन्तरंग सेवामा भर्ना भएका बिरामीलाई बिहान र साझ अन कल ड्यूटीमा रहेका चिकित्सकहरुले जाँच गर्ने गर्दछन यसका साथै अस्पतालले भर्ना भएका बिरामीहरुलाई आवश्यक बिहानको नास्ता र खाना, साझको खाना समेत निशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउदै आएको छ ।

Data / Fiscal Years	2076/2077	2077/2078	2078/2079	2079/2080
Admission Clients	712	654	760	1023
Refer Clients	64	72	102	79
Average length of stay in hospital	3.1	3.6	3.8	5.3
Bed occupancy rate	39.4	37.4	35.9	35.6
Hospital bed turnover	91.4	99.3	123.8	113.9
Throughput of inpatients	4	3.6	2.9	3.1

माथि देखाईएको तथ्यांक अनुसार आर्थिक वर्ष २०७७/०८० मा अन्तरंग सेवा मा भर्ना भएका विरामीको जम्मा संख्या 1023 पुगेको छ । यसरी अस्पतालबाट प्रवाह हुने महत्वपूर्ण सेवा मध्येको एक अन्तरंग सेवामा पनि गत आर्थिक वर्ष भन्दा तुलनात्मक रूपमा सेवाग्राहीको संख्या बढेको छ यसो हुनुको प्रमुख कारण यस आ.व.मा सेवा सुबिधा बढ्नु हो। संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकार, तथा अन्य सहयोगी संस्थाबाट प्राप्त आर्थिक लगायत प्राविधिक सहयोगका कारण अस्पतालमा दक्ष जनशक्ति र आवश्यक औजार उपकरण उपलब्धता भएको हुँदा क्रमिक रूपमा अस्पताल सुधारको अग्रगतीमा गइरहेको देखिन्छ ।सेवालाई चुस्त दुरुस्त र गुणस्तरीय बनाउन विशेषज्ञ चिकित्सक, नर्स र अन्य प्राविधिक कर्मचारीहरुको दरबन्दी थप गर्नु अत्यावश्यक छ। समय समयमा हुने महामारी र अन्य प्रकोप रोकथामका लागि पूर्वतयारी सामग्रीहरु तथा जनशक्तिहरुलाई सजग राख्नु र अस्पतालमा नर्स र थप शैयाको व्यवस्था पनि गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ख) सुरक्षित प्रसूति सेवा तथा गर्भपतन सेवा

यस अस्पतालबाट प्रदान गरिने अन्तरंग सेवा अर्न्तगत महत्वपूर्ण सेवा मध्ये यो सेवा गर्भवती महिलाहरुलाई २४ सै घण्टा प्रदान गरिने सेवा हो। यो सेवा प्रदान गर्नका लागि अस्पतालमा एमडिजिपि चिकित्सक र Skill Birth Atendent तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वाथ्यकर्मीको उपलब्धता रहेको छ। सुरक्षित प्रसूति सेवा तथा गर्भपतन सेवा आवश्यकता अनुसार जुनसुकै समयमा निशुल्क रूपमा तालीम प्राप्त तथा अनुभवि स्वाथ्यकर्मीद्वारा प्रदान गर्ने गरिन्छ। सुरक्षित गर्भपतन र प्रसूती सेवाका तथ्याङ्क यस प्रकार रहेका छन् ।

Data / Period	FY 2076/2077	FY 2077/2078	FY 2078/2079	FY 2079/2080
Total Delivery	65	71	92	160
Total Normal delivery	65	71	74	118
Total C/S Delivery	0	0	18	41
Total vacuum/forceps delivery	0	0	0	2
Twins Delivery	0	0	0	1
Total Live Birth	65	71	92	161
Still Birth	0	0	0	0
Received Mother Transpot Incentive From Safemotherhood Program	65	71	92	159
Received Mother ANC Incentive from Safemotherhood Program	42	42	66	106
Abortion Service/ Fiscal Years	2076/2077	2077/2078	2078/2079	2079/2080
Total Abortion service received	82	65	57	58
Total CAC Services	82	65	57	0
Total PAC services	2	2	7	0

माथि देखाईएको तथ्यांक अनुसार गत आ.ब.को तुलनामा यस आ.व. मा सेवाग्राहिको संख्या उल्लेख्य रूपमा वृद्धि भएको देखिन्छ । प्रसुती अगावै तथा प्रसुती पश्चात देखिने स्वास्थ्य समस्याहरूलाई अस्पतालमै व्यवस्थापन गर्न २४ सै घण्टा MDGP Consultant को नियमित उपलब्धता र जटिल किसिमको प्रसुती पनि अस्पतालमै गराउन सकिने भएकाले नै जिल्ला अस्पताल रामेछापमा प्रसुती सेवा लिन आउने सेवाग्राहीलाई पहुँच राम्रो रहेको छ । साथै चौविसै घण्टा एम्बुलेन्सको उपलब्धता लगायत नियमित तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका कारण पनि सेवाग्राहीलाई सहज रहेको छ ।

ग) SNCU Services

यस अस्पतालमा विगतका वर्षदेखि नियमित रूपमा २ वटा बेडबाट SNCU सेवा प्रदान भइरहेको छ। साथै नियमित रूपमा बालरोग विशेषज्ञको उपलब्धता हुन नसक्दा यो सेवा लिने बिरामीको संख्या न्यून रहेको छ।

घ) शल्यक्रिया सेवा

यस अस्पतालले जटिल तथा सामान्य दुबै किसिमका शल्यक्रिया सेवा प्रदान गर्दै आईरहेको छ ।C/S, Hernia, Hydrocele सम्बन्धी शल्यक्रिया आदि सेवाहरू जटिल शल्यक्रियामा उपलब्ध छन् र प्लास्टर

साथै सामान्य शल्यक्रिया सेवा पनि उपलब्ध छन। अस्पतानबाट यस सेवा अन्तर्गत पुरुषमा देखिने Hydrocele को निःशुल्क शल्यक्रिया हुन्छ ।

निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको तथ्यांक अनुसार यस आर्थिक वर्षमा गरिएको जटिल र सामान्य दुवै किसिमका शल्यक्रिया सेवा प्राप्त गर्ने सेवाग्राहीको संख्या गत तथा विगतका आर्थिक वर्षको तुलनामा उल्लेख्य रुपमा बढेको पाईन्छ।

क्र.स.	अप्रेसन सेवाको प्रकार	आ.व. 2078/79		आ.व. 2079/2080	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
1	प्रसुति सेवा	18	0	41	0
2	हर्निया	0	1	0	0
3	हाइड्रोशिल	0	0	0	1
4	Minor OT	2	3	11	5
	जम्मा	20	4	52	6

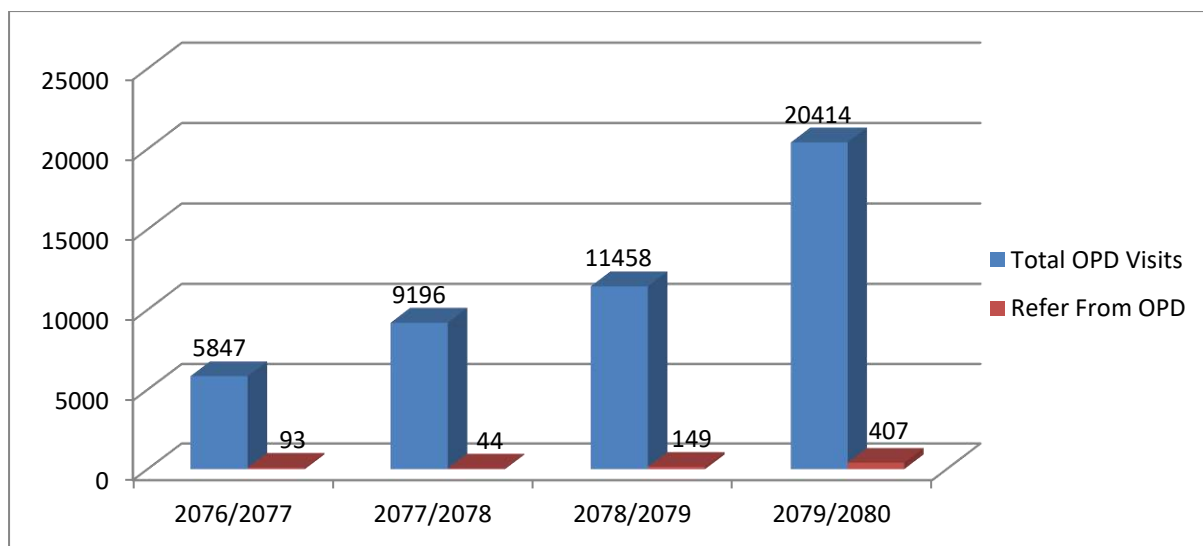
२.१.३. बहिरंग सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापबाट प्रदान गरिने बहिरंग सेवा शनिवार तथा सार्वजनिक विदाका दिनहरुबाहेक प्रत्येक दिन बिहान १०:०० बजेदेखि दिउसो ४:०० बजेसम्म नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने गरिन्छ, जहाँ विशेषज्ञ चिकित्सक तथा मेडिकल अधिकृत हरुले नियमित रूपमा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्दै आईरहनुभएको छ । बहिरंग सेवा अन्तर्गत जिल्ला अस्पताल रामेछापमै दन्तरोग, जनरल ओ.पी. डी. स्त्री तथा प्रसुतीरोग, आँखा रोग सम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्दै आएको छ । बिरामीको स्वास्थ्य अवस्था अनुसार आवश्यक परीक्षण पश्चात ओ.पि.डि. बाट निरोगिता प्रमाण पत्र र अपाङ्गता प्रमाण पत्र समेत प्रदान गरिन्छ। अस्पताल व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम ओ.पि.डि. सेवाको सेवा शुल्क रु २५/- , अपाङ्गता प्रमाण पत्र निःशुल्क र निरोगिता प्रमाण पत्रको लागि रु ५००/- निर्धारण गरिएको छ । स्थानिय समुदायलाई अस्पतालमा उपलब्ध स्रोत तथा साधनको उचित रूपमा प्रयोग गरी भरपर्दो सेवा प्रदान गर्नुका साथै उचित परामर्श सेवा नै यस अस्पतालको मुख्य विशेषता हुन ।

क)वार्षिक सेवाग्राही चाप

निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको तथ्यांक अनुसार अस्पतालले गत आर्थिक वर्षको तुलनामा यस आ.व. मा बहिरंग सेवा अन्तर्गत सेवाग्राहीको संख्या बढेको देखिन्छ, यसको कारणमा धेरै समय विशेषज्ञ चिकित्सकको उपलब्ध रहेकोले ओ.पि.डि.सेवा प्रत्यक्ष प्रभावित रहयो ।

ख) आँखा ओ.पि.डि. सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापमा सञ्चालित आँखा सेवा वि.स. २०७८ साल मंसिर महिना देखि तिलगंगा आँखा प्रतिष्ठानको सहयोग र जिल्ला अस्पताल रामेछापको व्यवस्थापन तथा रामेछाप नगरपालिकाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरि सेवा सूचारु गरिएको हो। आँखा सेवा शनिवार तथा सार्वजनिक विदाका दिनहरुबाहेक प्रत्येक दिन बिहान १०:०० बजेदेखि दिउँसो ४:०० बजेसम्म नियमित रूपमा एक जना मात्र कर्मचारीबाट सेवा सञ्चालन भइरहेको छ तर इमेजेन्सीको हकमा आवश्यकता अनुसार सेवा प्रदान भइरहेको छ । अस्पताल व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम यस सेवाको सेवा शुल्क रु ५०/- निर्धारण गरिएको छ । विगतको वर्षहरुमा भन्दा यस आ.व.मा आँखा सेवा तुलनात्मक रूपमा वृद्धि भइरहेको छ जसमा तिलगंगा आँखा प्रतिष्ठान, रामेछाप न.पा र अस्पतालको आपसी समन्वयमा समय समयमा जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा आँखा शिविर सञ्चालन भएको अस्पतालप्रति आम नागरिकको सकारात्मक सन्देशले सेवा वृद्धि आएको हो ।

आ.व. 2078/2079	आ.व. 2079/2080
704	1585

ग) दन्त ओ.पि.डि. सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापमा सञ्चालित दन्त ओपिडि सेवा वि.स. २०७५/०२/१९ गते देखि शनिवार तथा सार्वजनिक बिदाका दिनहरु बाहेक प्रत्येक दिन बिहान १०:०० बजेदेखि दिउँसो ४:०० बजेसम्म नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने गरिन्छ। दन्त शाखामा नेपाल सरकार छात्रवृत्ती अन्तगतका डेन्टल सर्जन तथा डेन्टल हाइजेनिस्ट १ जना गरि दुइ जनाबाट सेवा प्रदान भइरहेको छ । दैनिक यो सेवा वृद्धि भएको छ ।

आ.व. 2077/2078	आ.व. 2078/2079	आ.व. 2079/2080
736	923	1834

२.१.४ निदनात्मक सेवा

क) एक्स-रे सेवा

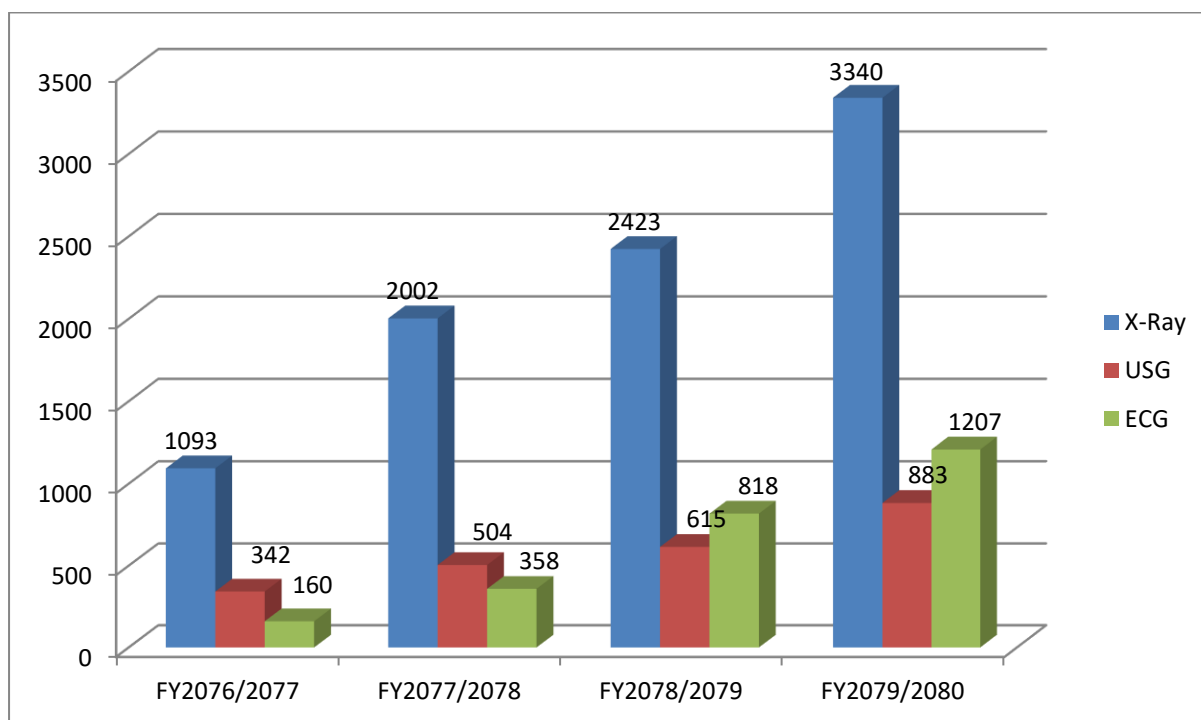
अस्पतालबाट प्रदान गरिने यो सेवा को दायरा विस्तार गर्ने उद्देश्यले सेवाग्राहीको अवस्थालाई मध्येनजर गरेर २४ सै घण्टा यो सेवा सञ्चालन गरिएको छ । अस्पतालमा यो सेवा प्रदान गर्नका लागि रेडियोग्राफरहरुको व्यवस्था गरिएको छ । अस्पताल व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम यो सेवा लिन आउने नेपाल सरकारले तोकेका लक्षित वर्ग बाहेक अन्य सेवाग्राहीहरुले एक्सरे सेवा वापत सेवा शुल्क निर्धारण गरिएको छ ।

ख) इसिजि सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापले यो सेवा सेवाग्राहीको अवस्था तथा आकस्मिकताका आधारमा इमर्जेन्सी शाखाबाट चौविसै घण्टा सेवा प्रदान गर्दै आईरहेको छ । अस्पताल व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार यो सेवा प्राप्त गर्न प्रति सेवाग्राही रु 180/- सेवा शुल्क निर्धारण गरिएको छ भने नेपाल सरकार ले तोकेका लक्षित बर्गलाई यो सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराइन्छ । इसिजि सेवाको लागी आवश्यक औजार तथा उपकरणको उपलब्धता, सेवामा नियमितता रहेको छ ।

ग) भिडियो एक्स रे सेवा

शनिवार र सार्वजनिक विदाका दिन बाहेक प्रत्येक दिन बिहान १०:०० बजे देखि ४:०० बजेसम्म यो सेवा प्रदान गर्ने गरिन्छ यसका साथै सेवाग्राही को अवस्था तथा आकस्मिक अवस्थामा यो सेवा चौविसै घण्टा दक्ष चिकित्सक बाट प्रदान गर्ने व्यवस्था जिल्ला अस्पताल रामेछापले गरेको छ । यो सेवा नेपाल सरकारले तोकेका लक्षित समूहलाई निशुल्क रुपमा सेवा प्रदान गरिन्छ । गत आर्थिक बर्षको तुलनामा यस आर्थिक वर्षमा भिडियो एक्स रे सेवा पाएका सेवाग्राहिको संख्यामा उल्लेखनीय रुपमा वृद्धी भएको छ ।

घ) प्रयोगशाला सेवा

यो सेवा अस्पतालले 4 जना कर्मचारीबाट चौविसै घण्टा प्रदान सेवा गर्दछ। जसमा 1 जना ल्याब टेक्नोलोजिष्ट, 2 जना ल्याब टेक्निसियन तथा १ जना ल्याब असिस्टेन्ट रहनुभएको छ । अस्पताल व्यवस्थापन समिति जिल्ला अस्पताल रामेछापको निर्णयानुसार प्रयोगशाला सेवा अन्तर्गतका विभिन्न परिक्षण वापत शुल्क निर्धारण गरिएको छ तर नेपाल सरकारले तोकेका लक्षित बर्ग लाई यो सेवा निःशुल्क रूपमा प्रदान गर्ने गरिन्छ । अस्पताल बाट प्रदान गरिने निदानात्मक सेवा अन्तर्गत विभिन्न किसिमका प्रयोगशाला सेवा प्रवाह गर्ने गरिन् । यस सेवा अन्तर्गत Hematology, Parasitology, Biochemistry, Bacteriology, Serology, cytology, Special Test गर्ने गरिन्छ ।

जिल्ला अस्पताल रामेछापबाट उपलब्ध प्रयोगशाला जाँच तथा सेवाहरु

1.Hematology

- CBC(TLC, DLC, Hb, platelets, RBC, PCV, HCV, MCHC, MCV)
- ESR
- Smear MP MP Total
- Blood Group & Rh Type
- HBAIC BT/CT
- PT/INR

2.Bio-Chemistry

- Blood glucose f/pp/R Blood Urea
- S/Creatinine
- Uric Acid
- Sodium(Na+)
- Potassium(K+)
- S/Bilirubin total & Direct
- SGOT
- SGPT
- Alkaline Phosphatase Total
- Cholesterol
- Triglyceride
- HDL Cholesterol LDL Cholesterol
- VLDL
- S/Amylase Total Protein
- Iso Troponin

3.Parasitology

- Urine R/E
- Stool R/E

- Urine Preganency Test
- Acetone
- Occult Blood Test
- Urine for Acetone
- Semen Anlysis
- Stool for Reducing Sugar

4. Immunology+Virology

- Hiv
- HBsAg
- E VDRL HCV
- Troponine I
- H.Pylori
- Mantoux
- Dengue Scrub Typhus
- RK-39 MP RDT
- Mp PBS
- Pregnancy
- ASO Titre
- CRP qualitative
- RA Factor qualitative
- Widal
- CD4 Count

5. Bacteriology

- Urine C/S
- AFB Stain

6. Hermone/Endocrine

- T3

- T4
- TSH
- vitaminD

जिल्ला अस्पताल रामेछापमा यस आर्थिक बर्षमा 54018 वटा प्रयोगशाला परिक्षण सेवा प्रदान गरिएकोमा सबैभन्दा बढि Hematology का Test हरु(47 प्रतिशत) भएको तथा सबैभन्दा कम Bacteriology का Test हरु (0.28 प्रतिशत) भएको निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको तथ्यांकले देखाएको छ।

Type of Test	FY2076/2077	FY2077/2078	FY2078/2079	FY2079/2080
Hematology	6883	8974	14008	25512
Immunology	1865	2268	2921	3972
Bio-Chemistry	7255	9623	9938	18865
Bacteriology	232	307	171	156
Virology	563	526	484	1138
Parasitology	2407	2797	2285	3637
Hormone/Endocrine	0	356	602	738
Total	19205	24851	30409	54018

ड) Visual inspection with acetic acid (VIA) Screening

विश्व स्वास्थ्य संगठनले पाठेघरको मुखको क्यान्सर उन्मूलन रणनीति २०२० मा ३० वर्ष भन्दा माथिका महिलाहरुलाई वा उच्च जोखिममा परेका महिलाहरुलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सर स्क्रिनिङ गरी उन्मूलन गर्ने रणनीति बमोजिम यस अस्पतालमा पनि समयमै सम्भावित क्यान्सरको अवस्था बारे पहिचान गरि परामर्श तथा सम्भावित विरामीहरुलाई निदान तथा उपचारको आवश्यकता अनुसार उपचार र प्रेषण गर्ने कार्य गरिरहेको छ । परीक्षण तथा परामर्श सेवा निःशुल्क रुपमा प्रदान गरिन्छ ।

२.२ प्रबर्द्धनात्मक तथा प्रतिकारात्मक स्वास्थ्य सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापले मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य शाखा मार्फत अस्पतालबाट प्रवाह गर्नुपर्ने प्रवर्द्धनात्मक र प्रतिकारात्मक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिरहेको छ जसका लागि तालिम प्राप्त दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरुको व्यवस्था पनि गरिएको छ ।

२.२.१ गर्भवति जाच सेवा

अस्पतालबाट प्रबर्द्धनात्मक सेवा अन्तर्गतको यो सेवा सनिबार र सार्वजनिक विदाका दिन बाहेक नियमित रूपमा विहान १०:०० बजेदेखि दिउँसो ४:०० बजेसम्म सञ्चालन हुने गर्दछ । यो सेवा गर्भावस्थाका महिलाहरुलाई प्रदान गरिन्छ ।

सेवाको उद्देश्य

- मातृ तथा नवशिशु मृत्युदर घटाउनु
- गर्भावस्थामा उच्च जोखिममा रहेका महिलाहरूलाई समयमै पहिचान, व्यवस्थापन र जटिलतालाई अस्पतालमै व्यवस्थापन गर्न नसकिने देखिएमा उचित स्थानमा प्रेषण गर्नु
- गर्भवती महिलालाई गर्भावस्था देखिनै परिवार नियोजनको उचित परामर्श दिनु रहेको छ ।

जिल्ला अस्पताल रामेछापले यो सेवा प्रवाह गर्नका लागि तालीम प्राप्त दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्था गरेको छ । सेवा दिदाँ दक्ष तथा तालीम प्राप्त नर्सिङ्ग स्टाफ तथा चिकित्सकले निशुल्क रूपमा गर्भ जाँच गर्नुका साथै उचित परामर्श सेवा प्रदान गर्ने गर्दछन। यो सेवा सँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण तथाङ्कहरू निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

गर्भवति परिक्षण समय	उमेर समुह	आ.व. 2076/77	आ.व. 2077/78	आ.व. 2078/79	आ.व. 2079/80
ANC First Visit	<20 Years	14	2	6	4
	≥20Years	61	60	96	53
ANC 4 th Month Visit	<20 Years	12	2	5	4
	≥20Years	27	21	39	26
ANC Visit as per protocal	<20 Years	6	4	5	0
	≥20Years	36	36	57	0

२.२.२. परिवार नियोजन सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापले प्रबर्द्धनात्मक सेवा अन्तर्गत स्थाई तथा अस्थायी दुबै किसिमका परिवार नियोजनको सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ। अस्पतालले यो सेवा प्रदान गर्नका लागि दक्ष एवम् तालिम प्राप्त जनशक्तिको व्यवस्था गरेको छ । अस्थायी र स्थायी परिवार नियोजन सेवाका लागि अस्पतालले संस्थागत क्लिनिक बाट यो सेवा प्रवाह गराउदै आएको छ ।

परिवार नियोजनका साधनहरू हाल अपनाई रहेका सेवाग्राहीको संख्यालाई देहायानुसार उल्लेख गरिएको छ।

क्र.स.	परिवार नियोजनको साधन (Current User)	2077/78	2078/79	2079/80
क. अस्थायी साधन				

1	Condom(CYP)	4562	4100	2030
2	Pills New uses	9	10	5
	Pills Current User	81	48	28
3	Depo New User	25	21	63
	Depo Current User	584	559	358
4	Implant New User	47	50	49
	Implant Current User	5458	5070	5779
5	IUCD New User	4	5	1
	IUCD Current User	2347	2411	2331
ख. स्थायी साधन				
1	Minilab	0	0	0
2	Tubectomy	0	0	0
3	Vasectomy	0	0	0

२.२.३. खोप तथा पोषण सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापबाट प्रतिकारात्मक सेवा अन्तर्गत रहेको यो सेवामा नवजात शिशु तथा बालबालिका लाई दिइने नियमित खोप रामेछाप न.पा. को समन्वयमा प्रत्येक महिनाको २१गते प्रदान गरिन्छ भने गर्भवती महिलालाई लगाइने टिटि खोप प्रत्येक हप्ताको सोमवार र बिहीबारका दिन प्रदान गरिन्छ । यस सेवा अन्तर्गत राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम अन्तर्गतका सम्पूर्ण खोपहरु उपलब्ध हुने गर्दछ । अस्पतालमा आउने बालबालिकाहरुका लागि तौल नापजांच, परीक्षण तथा परामर्श प्रदान गरि आवश्यक पोषणका बारेमा अभिभावकलाई सचेत गराउने तथा बालबालिकाको जोखिमका आधारमा बालभिता सर्वोत्तम पिठो तथा Ready to use Therapetutic food (RUTF) प्रदान गरिन्छ ।यस आ.व.को सम्पूर्ण खोप सेवाको तथ्याङ्क रामेछाप न.पा.लाई प्रदान गरिएको छ ।

राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम अन्तर्गतका खोपहरु तपशिल बमोजिम रहेको छ।

वक्रक/वेरक	वक्रक उनेरमा	वक्रक खेप
१	जन्मले वररक	बि. सि. जी.
२	६ हप्तामा	जेरु वेलरक वक्रक आइ वररक, डी. डी. जी., डी. डी. डी. - डेप वी-डेर
३	१० हप्तामा	जेरु वेलरक वक्रक आइ वररक, डी. डी. जी., डी. डी. डी. - डेप वी-डेर
४	१४ हप्तामा	वेलरक वक्रक आइ वररक, डी. डी. जी., डी. डी. डी. - डेप वी-डेर
५	६ महररमा	डि. डी. जी. वक्रक-डेर
६	१२ महररमा	अववक्रक डेरुवक्रकडेर
७	१४ महररमा	वक्रक-डेर वक्रकडेर

खेप लगराएता वररक सडे सररफाईका सडे वररकडेरुको वररक गरु ।

Gavi unicef World Health Organization

२.३. २४ सै घण्टा फार्मेसी तथा सोधपुछ काउन्टर सेवा

प्रदेश अन्तर्गत २ जना र बिमा सुदृढीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत १ जना कर्मचारीबाट अस्पताल फार्मेसी सेवा २४ सै घण्टा सञ्चालन भइरहेको छ। यस अन्तर्गत स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमका औषधी निःशुल्क औषधी तथा अन्य औषधीहरु उपलब्धगराइन्छ ।

साथै अस्पतालमा आउने सेवाग्राहीहरुलाई निःशुल्क तथा अस्पताल व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरेको शुल्क अनुसार काउन्टरका १ जना कर्मचारी र सामाजिक सेवा ईकाइका १ जना कर्मचारीहरुबाट समन्वयमा डिजिटल विलिड सेवा प्रदान भइरहेको छ ।

२.४. हेमोडायलाइसिस सेवा

बागमति प्रदेश सरकार साविकको स्वास्थ्य मन्त्रालय तथा स्वास्थ्य आपूर्ती व्यवस्थापन केन्द्र वागमति प्रदेश र KFW बाट डायलाइसिस मेसिन ५ वटा अन्य उपकरण लगायत बजेटको व्यवस्था भइ मिति २०७९/११/०१ बाट सेवा प्रदान सुरु गरिएकोमा हाल यस आ.व. मा ३ जनालाई बिरामीलाई निशुल्क रूपमा नियमित डायलाइसिस सेवा तथा आवश्यकता अनुसार इमेजेन्सी डायलाइसिस सेवा प्रदान गरिएको छ । यो सेवा हाल नेपाल सरकारको अनुसार सुचिकृत हुने तयारीमा रहेको छ तर यस शाखामा तालिम प्राप्त चिकित्सकिय जनशक्ति नहुदा विरामीलाई सेवा दिन असहज भएको छ ।

२.५ Medico legal सेवा

अस्पताल बाट प्रदान गरिने यो सेवाका लागी प्रत्येक दिन दक्ष चिकित्सकहरु उपलब्ध गराईन्छ।यस सेवा अन्तर्गत जिल्ला अस्पताल रामेछापले पोष्टमार्टम सेवा, मादक पदार्थ सेवन जांच सेवा घाउ चेकजाँच सेवा तथा शारिरिक परिक्षण सेवा उपलब्ध गराउदै आएको छ यसका साथै अस्पतालले पोष्टमार्टम सेवाका लागी मर्चरी च्याम्बर सहित अलग्गै भवनको व्यवस्था गरेको छ।

यस सेवा सग सम्बन्धित केहि तथ्यांक निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

Types of Crime	2079/080
Sexual Assault	0
Physical Assault	5
Postmortum	6
other	8
Total	19

क) OCMC सेवा

यस अस्पतालमा लैंगिक हिंसा सग सम्बन्धित तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सामाजिक समावेशिकरण एवम लैंगिक समानतालाई सुदृढ गर्नका लागि एकद्वार सकट व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना गरिएको छ । लैंगिक हिंसाबाट पिडित समूहलाई जुनसुकै अवस्थामा पनि यो सेवा प्रदान गर्ने गरिन्छ । अस्पतालले यो सेवाको लागि आवश्यक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न मेडिकल अधिकृत र मनोसामाजिक परामर्शकर्ताका रूपमा एकजना स्टाफ नर्स को ब्यबस्था गरेको छ । यस केन्द्रमा आएका सेवाग्राहिको स्वाथ्य जाँच अस्पतालका चिकित्सकले दिदै आइरहनु भएको छ । जातिय, राजनितिक, धार्मिक तथा सामाजिक अवस्थाबाट पिडितहरुलाई आवश्यक सहयोग प्रदान गर्नुनै यस केन्द्रको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

लैङ्गिक हिंसासम्बन्धी एकद्वार सकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरि हिंसा पिडित वा प्रभावित वा प्रभावित व्यक्तिहरुलाई स्वास्थ्य उपचार लगायत अन्य आवश्यक सेवाहरु एकद्वारबाट पूर्ण रूपमा निशुल्क उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाई लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रण गर्नका लागि यो कार्यक्रम सुरु गरिएको हो। सो अनुरूप यस जिल्ला अस्पताल रामेछापमा चिकित्सक १ जना सम्पर्क व्याक्ति १ जना स्टाफ नर्स १ जना तोक्री कोठा (Examination Room Waiting Room) छुट्टयाई आ.व २०७९ / ०८० देखि यस केन्द्रको स्थापना गरि निरन्तर रूपमा निशुल्क सेवा प्रदान गर्दै आएको छ। लैङ्गिक हिंसा अन्तर्गत बलात्कार, यौनजन्य दुर्व्यवहार, जबरजस्ती विवाह अधिकारबाट बन्चित, मानसिक हिंसा रुढीवादी परम्पराका आधारमा भेदभाव आदि पर्दछन्। यस केन्द्रबाट स्वास्थ्य उपचार, चिकित्साजन्य प्रमाण संकलन परिक्षण, रिपोर्टिङ एवं संरक्षण, मनोसामाजिक परामर्श, सुरक्षा, आश्रय, कानुनी उपचार, जिविकोपार्जन तथा पुन स्थापना सम्बन्धी निशुल्क सेवा प्रदान भइरहेको छ।

यस केन्द्रबाट प्रदान गरिएका सेवाह

क्र.स.	हिंसाका प्रकारहरु	आ.व.2079/080
1	बलात्कार	0
2	यौनजन्य दुर्व्यवहार	0
3	शारिरिक दुर्व्यवहार	1
4	बाल बिवाह र जबरजस्ति	0
5	स्रोत साधन र अधिकारबाट बञ्चित	0

6	मानसिक दुर्व्यवहार	2
7	परम्परागत आधारमा भेदभाव	0
जम्मा		3

२.६ सामाजिक सेवा एकाई अन्तर्गत निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा

जिल्ला अस्पताल रामेछापले सामाजिक सेवाका प्राप्त गर्न तय गरिएका लक्षित समूको स्वास्थ्य सेवामा उचित सर्वसुलभ निःशुल्क र समतामूलक पहुंच सुनिश्चित गर्ने अपेक्षा बमोजिम सामाजिक सेवा एकाई अन्तर्गत लक्षित वर्गका लागि जिल्ला अस्पताल रामेछापले आ.व. २०७९/०८० असार देखी १ जना कर्मचारीहरुबाट सेवा प्रदान गरेको छ। अझै थप १ जना सामाजिक सेवा एकाई मार्फत विमा कार्यक्रम पनि सञ्चालन गर्न कर्मचारी थप गरि जम्मा २ जना कर्मचारीहरुबाट निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने छ ।

सामाजिक सेवा एकाई अन्तर्गत निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाका उद्देश्यहरु निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ

- लक्षित समूहका विरामीको स्वास्थ्य सेवामा समतामूलक पहुंच एवम् उपयोग वृद्धि गर्ने
- लक्षित समूहसम्म निःशुल्क तथा आशिक छुटमा विशेषज्ञ सेवाहरु उपलब्ध गराउने
- स्वास्थ्य सम्बन्धी विमा लगायत सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमहरुको संयोजन एवम् सहजीकरण गर्ने
- व्यवस्थित पारदर्शी र प्रभावकारीरूपले लक्षित समूहले स्वास्थ्य सेवा लिन सक्ने वातावरण तयार गर्ने ।

सामाजिक सेवा एकाईले निःशुल्क वा सहूलियत रुपमा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने लक्षित समूह निम्नानुसार रहेका छन

- गरिव
- असहाय
- अपांगता भएका व्यक्ति
- जेष्ठ नागरिक
- लैंगिक हिंसापीडित (बालबालिका समेत)
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका
- प्राकृतिक प्रकोप (भूकम्प, बाढि, पहिरो, आगलागी आदि)बाट पिडित
- शहीद परिवार
- कुपोषित बालबालिका
- प्रहरीले ल्याएका थुनुवा
- दुर्घटनामा परेका आकस्मिक बिरामी
- सिमान्तीकृत तथा लोपोन्मुख आदिवासी जनजाती
- अन्य (अस्पतालले स्थानीयताको आधारमा लक्षित समूह निधारण गर्न सक्नेछन)

अस्पतालले माथि उल्लेखित लक्षित वर्गहरुले अस्पतालको विभिन्न शाखाबाट प्राप्त गरेको सेवा संख्याको

विवरणलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.स.	सेवाहरु	अक्षीत बर्गहरु	आ.ब.2079/080
1	बहिरंग सेवा	अतिगरीब,गरीब,अपांगता भएका ब्याक्ति तथा असहाय जेष्ठ नागरिक,FCHV, लैंगिक हिंसाबाट पिडित	7
2	अन्तरंग सेवा	अतिगरीब,गरीब,अपांगता भएका ब्याक्ति तथा असहाय जेष्ठ नागरिक,FCHV, लैंगिक हिंसाबाट पिडित	0
3	आकस्मिक सेवा	अतिगरीब,गरीब,अपांगता भएका ब्याक्ति तथा असहाय जेष्ठ नागरिक,FCHV, लैंगिक हिंसाबाट पिडित	3

२.७ स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम

यस अस्पतालमा स्वास्थ्य विमा बोर्ड र जिल्ला अस्पताल रामेछापको समझौता अनुरूप २०७६ जेठदेखि स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सेवा सुचारु भएको हो साथै यो सेवा प्रदान गर्दा कागजी प्रक्रिया केही लामो हुदा विरामीहरुलाई सेवा लिन झन्झटिलो महसुस हुने, कर्मचारी व्यवस्थापनमा असहजता तथा समयमा नै शोधभर्ना हुन नसक्दा अस्पतालमा औषधीको अभावमा सर्वसाधारणको गुनासो पूर्ण रूपमा सुनुवाइ गर्न नसक्दा अस्पताल प्रति नकरात्मक धारणा फैलिने परिस्थिति सृजना भएको छ ।

२.८ रिफिलिड-अक्सिजन सेवा

यस अस्पतालमा आउने विरामीहरुका लागि सहज रूपमा समयमा नै अक्सिजन प्रदान गर्ने उद्देश्यले आ.व. २०७७/०७८ मा अस्पताल परिसरमा अक्सिजन प्लान्ट स्थापना गरिएको हो। यस प्लान्टबाट ३००० लि प्रतिघण्टा अक्सिजन उत्पादन हुने क्षमता रहेको छ । यस उत्पादनबाट रामेछाप जिल्ला भित्रका अन्य विरामीहरुलाई पनि आवश्यकता अनुसार अक्सिजन सिलिन्डर भर्ने तथा विक्री वितरण गर्ने कार्य भइरहेको छ । यस सेवाले विरामीहरुलाई अक्सिजन सिलिन्डर भर्न काठमाडौं जानुपर्ने बाध्यतालाई समाधान भएको छ।

2.9 Blood Bank Service

अस्पतालका विरामीहरुको रक्त संक्रमण आवश्यकताहरु पूरा गर्न स्वैच्छिक गैर पारिश्रमिक रक्तदान मार्फत रगत र रगत उत्पादनहरुको पर्याप्त सुरक्षित र समयमै आपूर्ति सुनिश्चित गर्न, रगत सेवाको रणनीतिहरुको रक्तदानको लागि उत्प्रेरणा र चेतना जगाउन, रक्त संकलन, शिविर व्यवस्थापन, प्रशोधन, परीक्षण र विरामीको आवश्यकता अनुसार रगत र रगत उत्पादनहरु आपूर्ति गर्नका लागि आ.व. २०७८ २०७९ मा रामेछाप नगरपालिका र अस्पतालको समन्वयमा ब्लक बैंक स्थापना गरिएको हो । आवश्यकता अनुसार अस्पतालका प्रयोगशालाका कर्मचारीहरुले सेवा प्रदान गरिरहुनभएको छ ।

२.१० Hospital Canteen

अस्पतालमा आउने विरामी तथा कर्मचारीहरुको लागि गुणस्तरीय खाजा, खानाको लागि २४ सै घण्टा अस्पतालभित्रै क्यान्टिनको व्यवस्था गरिएको छ ।

३. अस्पतालको वित्तिय व्यवस्थापन

अस्पतालको वित्तिय व्यवस्थापनका लागी आवश्यक बजेट विभिन्न किसिमका आर्थिक स्रोतहरुबाट प्राप्त हुने गर्दछ । नेपाल सरकार बाट प्राप्त हुने अनुदान, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान, अस्पतालले विभिन्न किसिमका सेवा प्रवाह वापत लिने गरेको आन्तरिक आय तथा गैर सरकारी निकाय बाट प्राप्त हुने रकम जिल्ला अस्पताल रामेछापका प्रमुख आयका स्रोतहरु हुन ।

जिल्ला अस्पताल रामेछापको आ.व.२०७९/२०८० को आय तथा व्यायको विवरण निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

आ.व. 2079/080 को वार्षिक भौतिक तथा वित्तिय प्रगति प्रदेश अनुदान तर्फः				
बजेटको शीर्षक	विनियोजित बजेट	खर्च भएको बजेट	वित्तिय प्रगति प्रतिशत(%)	भौतिक प्रगति प्रतिशत(%)
चालु तर्फ	65866000	53036394	81	100
पँजिगत तर्फ	1810000	1808452	99	100
कुल जम्मा	676760000	54844846	81	100
आ.व. 2079/080 को वार्षिक भौतिक तथा वित्तिय प्रगति संघ सशर्त अनुदान तर्फः				
बजेटको शीर्षक	विनियोजित बजेट	खर्च भएको बजेट	वित्तिय प्रगति प्रतिशत(%)	भौतिक प्रगति प्रतिशत(%)
चालु तर्फ	18847000	10552076	55	100
कुल जम्मा	17747000	10552076	55	100

आ.व. 2079/080 को विवध तर्फको आर्थिक विवरणः		
जम्मा आम्दानि अल्या	खर्च	मौज्दात
23638811.74	16500389	7138422.74

आ.व. 2079/080 को धरौटिको अवस्था		
जम्मा	फिर्ता	मौज्दात

560179	500161	60018
--------	--------	-------

आ.व. 2079/080 को कुल राजस्व रकम	30300
---------------------------------	-------

४. अस्पतालबाट प्रवाहित अन्य विविध कार्यक्रम तथा सेवाहरु

क) इवार्स (Early Warning and Reporting System)

महामारी जन्य रोगहरुको तत्काल सूचना प्रवाह गर्न सूचना व्यवस्थापन प्रणाली सुदृढ गर्ने उद्देश्य बमोजिम संचालीत यो कार्यक्रम जिल्ला अस्पताल रामेछापले संचालन गरेपश्चात रोगहरुको तोकिएको समयमा नियमित प्रतिवेदन भएको छ। जिल्ला अस्पताल रामेछापमा देखिएका किटजन्य रोग तथा महामारीजन्य रोगहरुको अवस्था बारे यस अस्पतालमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी तथा अन्य कर्मचारीहरुलाई आ.व. २०७९/८० मा १ पटक सञ्चालन गरि अभिमुखीकरण कार्यक्रममार्फत जानकारी प्राप्त गराइएको छ ।

मुख्य उपलब्धीहरु

- EWARS मा रिपोर्टिङ गर्नुपर्ने महामारीजन्य रोगहरुबारे समयमै रिपोर्टिङ भएको छ
- EWARS का रिपोर्टेबल रोगहरुबारे अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरु स्पष्ट रुपमा जानकार भएका छन ।

Top diseases reported (EWARS)

Organisation unit	DISTRICT HOSPITAL_ RAMECHHAP						Total
	AG E	Anthra x	Dengu e	COVID -19	Enteric Fever	Scrub Typhus	
Apr 2019 to Mar 2020	112	0	1	0	0	0	113
Apr 2020 to Mar 2021	39	0	0	55	0	9	103
Apr 2021 to Mar 2022	12	0	0	68	0	0	80
Apr 2022 to Mar 2023	72	0	131	8	3	5	219
Total	235	0	132	131	3	14	515

ख. MPDSR कार्यक्रम

अस्पताल मा हुने मातृ तथा पेरिनेटल मृत्युको समीक्षा गरी मृत्युका कारणको पहिचान गर्ने र भविष्यमा त्यस्ता मृत्युहरु हुन नदिन आवश्यक उपायहरु पहिचान गरी कार्य योजना तयार गर्ने र मृत्यु सम्बन्धी सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने उद्देश्य बमोजिम अस्पतालमा यो कार्यक्रम आ.व. २०७७/ ७८ मा प्रथम पटक संचालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत अस्पतालमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई मातृ तथा पेरिनेटल मृत्यु सम्बन्धी मातृ तथा पेरिनेटल मृत्यु समीक्षाका समितिका कर्मचारीहरु मात्र

समीक्षा बैठक तथा अस्पतालमा मातृ मृत्यु भएको ७२ घण्टा भित्र तथा पेरिनेटल मृत्युको मासिक रुपमा समीक्षा गरी के कारणबाट त्यस्तो मृत्यु भएको हो सोको कारण पहिचान गरि आगामी दिनमा त्यस्तो अवस्था आउन नदिन कार्ययोजना बनाई यस आ.व.को २०७९/०८० को पेरिनेटल मृत्युको बारेमा समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिसकेको अवस्था रहेको छ ।

कार्यक्रमबाट प्राप्त उपलब्धी

- अस्पतालमा भएका पेरिनेटल मृत्युको कारण पहिचान गर्न नियमित रुपमा केशको आधारमा प्रत्येक महिना एमपिडिएसआर कमिटिको समीक्षात्मक बैठक
- यस कार्यक्रम सम्बन्धी अस्पतालमा कार्यरत सम्पूर्ण स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम
- आ.व को अन्तमा अस्पतालमा के कति संख्यामा तथा कस्ता कारणवस पेरिनेटल मृत्यु भएका छन र कस्ता भाविदिनमा त्यस्ता मृत्यु रोक्नका लागि कस्तो कार्ययोजना बनाइयो र ति कार्ययोजनाको कार्यान्वयनको अवस्थाबारे अस्पतालका कर्मचारीहरूलाई जानकारी गराउने उद्देश्य बमोजिम समीक्षा कार्यक्रम

ग) नियमित CME (Continue Medical Education) कार्यक्रम संचालन

जिल्ला अस्पताल रामेछापले यसै ३ आर्थिक वर्ष देखि नियमित रूपमा प्रत्येक हप्ताको बुधबारका दिन अस्पतालका कर्मचारीहरूलाई स्वास्थ्य सम्बन्धी समसामयिक विषयमा जानकारी गराउने उद्देश्य बमोजिम नियमित रूपमा सिएमई कक्षा संचालन गरिरहेको छ। यस अस्पतालमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरूले नियमित रूपमा स्वास्थ्य क्षेत्रका विभिन्न विषयहरूमा छलफल तथा प्रस्तुति मार्फत यो कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिन्छ ।

घ) मासिक HMIS Data Verification र समीक्षा कार्यक्रम सञ्चालन

अस्पतालबाट नियमित प्रवाह भइरहेको सेवाहरूलाई DHIS-2 Platform मा HMIS का विविध सूचकहरूलाई मासिक रुपमा प्रतिवेदन गर्नुपर्ने हुँदा सोही तथ्याङ्कहरूको आपसी छलफल, मूल्याङ्कन गरि प्रतिवेदन गर्नका लागि प्रदेश कार्यक्रम अन्तर्गत मासिक HMIS Data Verification र समीक्षा मासिक रूपमा नियमित सम्पन्न भइरहेको छ। जसमा अस्पतालका सम्पूर्ण शाखा प्रमुख तथा आमन्त्रित कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको हुन्छ । जसबाट तथ्यांक रेकर्ड गर्दा होसियारीपूर्वक गर्ने तथा तुरुन्त रिपोर्ट गर्नुपर्ने रोग तथा परीक्षणको बारेमा मेडिकल रेकर्डलाई जानकारी गराउने कार्य भइरहेको छ ।

ङ) Continuous Professional Development (CPD)

यस अस्पतालमा नर्सिङ कर्मचारीहरूद्वारा विभिन्न स्वास्थ्यसम्बन्धी विषयहरूमा नर्सिङ कर्मचारीहरूको लागी महिनाको पहिलो शुक्रबार CPD कक्षा सञ्चालन भइरहेको छ । यस कक्षाले नर्सहरूको लागि ज्ञान र सीपको निरन्तर विकास गर्दछ ।

ख. भौतिक पुर्वाधारतर्फ

अ.भौतिक पुर्वाधार मर्मत सम्भार

जिल्ला अस्पताल रामेछापले यस आर्थिक वर्षमा बिगतका वर्षदेखि पुराना देखिरहेका काटरहरूको मर्मत सम्भार गर्नुका साथै अस्पतालको भवन तथा परिसर भित्रका संरचनाहरूमा रंगरोगन कार्य गरेको

छ। अस्पताल सुदिदीकरणको बजेट उपलब्धताका कारण यसै आर्थिक वर्षमा अस्पतालका अप्रेसन शाखामा आवश्यक मर्मत सम्भार सहित कार्यकक्षमा काम गर्न व्यस्थित र सहज बनाइएको छ ।

५. अस्पतालको वर्तमान अवस्था विश्लेषण तथा भावी कार्यदिशा

५.१ अस्पतालका सवल पक्षहरू

- अस्पतालको भौतिक पूर्वाधार,
- अस्पताल विकास को गतिविधिमा सक्रिय अस्पताल व्यवस्थापन समिति,
- अस्पताल परिसरको सुरक्षालाई मध्येनजर गर्दै जडित CCTV,
- अस्पतालको वेभसाइड तथा सूचना प्रवाह प्रक्रिया, सूचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था,
- अस्पताल व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय,
- फार्मसी सेवा,
- २४ सै घण्टा ल्याव र एक्स-रे सेवा,
- आधुनिक औजार व्यवस्था (Patient Monitor, Portable USG, Digital X-ray),
- कर्मचारीहरू दैनिक काम प्रतिबद्ध (Committed).
- २४ सै घण्टा सल्यक्रिया सेवा,
- जेनेरेटरको उपलब्धता,
- अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षज्यूकी Positive Attitude तथा अस्पताल विकासका गतिविधिहरूमा अत्याधिक चासो र सहयोग,
- Hospital Master Plan, Ambulance को व्यवस्था,
- दैनिक रुपमा अल्ट्रासाउण्ड सेवा प्रदान,
- Portable USG को मेसिन, Electronic Billing System,
- बैंक स्थापना,
- बिरामी तथा कर्मचारीहरूको लाग शुद्ध खानेपानी व्यवस्थापनका लागि वाटर प्युरिफाइर जडान Oxygen plant with refilling system,
- हेमोडायलाइसिस सेवा, OCMC, Social Service कर्मचारीहरूको Electronic हाजिरीको व्यवस्था,
- अस्पतालमा 1100 KVA Transformer जहान ।

५.२ अस्पतालका प्रमुख समस्याहरू

- स्वीकृत दरवन्दी अत्यन्त न्यून भएको तथा विशेषज्ञ चिकित्सक तथा अन्य प्राविधिक तथा अप्राविधिक कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन हुन नसक्नु,
- पदिय दायित्व पुरा गर्न पद अनुसारको TOR/Job Description प्रदान नगरिनु,
- फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
- सेवाग्राहीका लागि उचित पार्किंग स्थल नहुनु,
- कर्मचारी आवास गृहको अभाव हुनु,
- इमेजेन्सी, अन्तरंग र बहिरंग लगायत अन्य स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न अपर्याप्त कार्यकक्षहरू,
- संक्रमितको उपचारमा संलग्न स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई कारेन्टिन व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
- मेडिको लिगल र पोष्टमार्टम केश जाचको लागि आवश्यक तालिमको अभाव,
- स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम बापतको शोध भर्ना समयमा भुक्तानी नहुनु,

- सामाजिक सेवा एकाई सञ्चालनका लागि पर्याप्त बजेट को अभाव,
- Rapid turnover of Medical officers.
- RAM को व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
- फार्मसीका औषधीलाई आवश्यक तापक्रम भण्डारण गर्न संरचनाको अभाव,
- अस्पतालमा लेखाको दरबन्दी नहुँदा वित्तिय व्यवस्थापनमा समस्या।

५.३ अस्पतालका प्रमुख चुनौतीहरू

- विशेषज्ञ सेवाको व्यवस्था गर्नु,
- दरबन्दी न्यून भई डाक्टर तथा कर्मचारीको संख्या पर्याप्त हुनु,
- कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा कार्य तालिका अनुसार कार्य संचालन गर्नु,
- अस्पताल व्यवस्थापन समितिको नीति, निर्देशिका निर्माण गर्न,
- लामो खरिद प्रक्रियाका कारण चाहेको समयमा आवश्यक समान खरिद गर्नु,
- फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्नु,
- कोभिड संक्रमण जोखिम नियन्त्रण गर्नु,
- मास्टर प्लान कार्यान्वयन गर्नु,
- समुदायको अस्पतालप्रतिको धारणा परिवर्तन गर्नु कोभिड तथा नन कोभिड सेवा लाई समानान्तर रूपमा सञ्चालन गर्नु ।
- विशेषज्ञ चिकित्सकिय सेवाको निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

५.४ अस्पतालका वर्तमान अवसरहरू

- अस्पतालपती जनसमुदायमा परिवर्तन भइरहेको धारणा,
- संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट अस्पताल विकासका लागि प्राप्त हुने बजेट, प्रदेश सरकारबाट अस्पताल सेवा सुदृढीकरण बजेट,
- आधुनिक औजार उपकरणहरूको उपलब्धता,
- अस्पताल व्यवस्थापन समितिको अस्पताल सुधारका गतिविधिहरूमा जोड ।

५.५ अस्पतालको भावी कार्ययोजना

- जिल्ला अस्पताल रामेछापलाई कम्तिमा ५० शैयामा स्तरोन्नती गर्ने ।
- अस्पतालको गुरुयोजना अनुरूप अस्पतालका क्रियाकलाप निर्दिष्ट गर्ने ।
- चिकित्सक तथा कर्मचारीहरूलाई अपुग आवास गृह निर्माण गर्ने ।
- अस्पतालजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि फोहोरमैला निर्मलीकरण गर्ने।
- अक्सिजन प्लान्ट तथा अक्सिजन पाइपलाइनको विस्तार गर्ने
- मिटिङ-हल र लाईब्रेरी व्यवस्था गर्ने ।
- बहिरंग सेवा सञ्चालनका लागि अपुग भौतिक संरचना कार्यकक्ष निर्माण गर्ने ।
- छुट्टै प्रसुती गृह (Block) पोषण गृह निर्माण गर्ने ।
- तालिम हल, छात्रावास निर्माण गर्ने ।

सल्लाह सुझाव:

स्वास्थ्य मन्त्रालय वागमति प्रदेश, स्वास्थ्य निर्देशनालय वागमति प्रदेश, रामेछाप न.पा., स्वास्थ्य कार्यालय, रामेछाप जिल्ला स्थित सरकारी, गैह्रसरकारी संघसंस्था तथा साझेदारी संस्थासँगको

आपसी समन्वय सल्लाह सुझाव र अस्पतालका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु मार्फत सम्पादन गरिएका कार्यहरुको HMIS तथा अन्य रजिस्टरमा राखिएका रेकर्ड र रिपोर्टका आधारमा यो प्रतिवेदन तयार पारिएको हो । यस प्रतिवेदन लेखन तथा सम्पादन गर्ने क्रममा भुलवश, केही कमी कमजोरी तथा त्रुटी भएमा क्षमा माग्दै आगामी दिनहरुमा प्राप्त सल्लाह सुझाव तथा पृष्ठ पोषणका आधारमा सुधार गरि अर्को संस्करणमा समेट्ने प्रतिवद्धताका साथ मेडिकल रेकर्ड सुपरभाईजर ध्रुव खड्का र अस्पतालका परिवारको तर्फबाट हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ ।